

עמ"ת (באר שבע) 8572-12-24 - עז אלדין רגוב (עציר) נ' מדינת ישראל

עמ"ת (באר-שבע) 8572-12-24 - עז אלדין רגוב נ' מדינת ישראל מחוזי באר-שבע

עמ"ת (באר-שבע) 8572-12-24

עז אלדין רגוב (עציר)

באמצעות ב"כ עו"ד אכרם חסונה

נגד

מדינת ישראל

באמצעות ב"כ עו"ד רומן זילברמן

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[18.12.2024]

כבוד השופט אהרון משניות

החלטה

א. הערר

בפניי ערר על החלטתו של בית משפט קמא (כב' השופט ימיני), מיום 17.11.24, אשר בו הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים, וכן על חילוט מלוא ההתחייבות העצמית בסך 15,000 ₪, שעליה התחייב כתנאי לשחרורו לחלופת מעצר.

העורר נעצר ביום 20.3.24 ביחד עם אחרים, בחשד לעבירה על חוק הכניסה לישראל, תשי"ב - 1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל), וביום 24.3.24 הוגש נגדו כתב אישום שמייחס לו עבירה לפי סעיף 112(1) ביחד עם סעיף 12(4) לחוק האמור. במקביל להגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים, ובית משפט קמא (כב' השופטת משעלי ביטון) קבע כי יש ראיות לכאורה נגד העורר, אך דחה את בקשת המאשימה למעצרו של העורר עד תום ההליכים, והורה על שחרורו של העורר לחלופת מעצר בתנאים מגבילים, אשר כוללים בין היתר התייצבות לדין שנקבע ליום 25.6.24, הפקדה בסך 12,000 ₪, התחייבות עצמית בסך 15,000 ₪, וכן ערבות צד ג' של שני ערבים שאושרו ע"י בית השפט, שאף היא בסכום של 15,000 ₪ לכל ערב.

נכתב בהחלטה כי "ערבות צד ג' תשמש להבטחת התייצבות כל אחד מהמשיבים", שהעורר הוא אחד מהם. עוד נכתב בהחלטה כי מועד הדיון נמסר למשיבים, ובאותיות מודגשות נכתב המשפט הבא: "ככל שלא יתייצבו לדין יוצא נגדם צו הבאה ואי התייצבותם תהווה עילה לחילוט ההפקדה והערבות".

ביום 31.10.24 הוגשה בקשה לעיון חוזר ולחילוט הערבות, ונטען בה כי העורר לא התייצב לדין שמועדו נמסר בעת מתן ההחלטה - ביום 25.6.24, וגם לא התייצב לעוד שני דיונים במועדים מאוחרים יותר. כמו כן, התברר כי העורר לא שילם את סכום הפיקדון בסך 12,000 ₪, ובנוסף לכל אלה, העורר נעצר ביום 11.10.24 לאחר שביצע עבירות רכוש נוספות, וכמה ימים לאחר מכן - ביום 15.10.24, הוגש נגד העורר כתב אישום שמיחס לו שורה של עבירות, ובכללן הפרת הוראה חוקית וכן עבירות התפרצות לרכב, פירוק חלקי רכב ונהיגה ללא רישיון.

ביום 17.11.24 ניתנה החלטה בבקשה, אשר בה כאמור הורה השופט הנכבד קמא על מעצרו של העורר עד תום ההליכים, תוך שהוא דוחה את בקשת העורר לאפשר לו להפקיד את הפיקדון בסך 12,000 ולאפשר את שחרורו בתנאים מגבילים, מהטעם שלא ניתן לתת אמון בעורר. כמו כן, הורה בית המשפט על חילוט ההתחייבות העצמית של העורר בשל הפרת התנאים המגבילים, וכן הורה על חילוט חלקי של ערבויות צד ג', של 10,000 ₪ לכל ערב, כאשר בהיעדר ראיות על כך שהמשיבה עדכנה את הערבים בדבר מועדי הדיון הנוספים, הניח בית המשפט לטובתם כי הפרו את חובתם כערבים, רק ביחס לדיון הראשון שאליו לא התייצב העורר, שעל מועדו נמסר לעורר ולערבים בדיון שבו ניתנה ההחלטה על שחרורו של העורר לחלופת מעצר.

ב. טענות הצדדים

לטענת ב"כ העורר טעה בית משפט קמא כאשר הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים, לאחר שקבע כי ככלל מי שמואשם בעבירת כניסה לישראל שלא כדין דינו מעצר עד תום ההליכים, שכן לטענתו היה על בית המשפט לבחון את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר שהוצעה במהלך הדיון. עוד טען ב"כ העורר כי טעה בית המשפט כאשר הורה על חילוט ערבויות בסך כולל של 35,000 ₪, מפני שהחלטה זו מקפחת את העורר פעמיים: "פעם שבית המשפט הנכבד קמא עוצר אותו עד לתום ההליכים ופעם נוספת כשמחלט סך של 35,000 ₪", כלשונו בהודעת הערר. במהלך הדיון, הפנה ב"כ העורר להנחיית פרקליט המדינה 5.14, וטען כי בקשת המשיבה גם להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים וגם לחלט את הערבויות, עומדת בניגוד להנחיה האמורה, שלפיה, לטענת ב"כ העורר "אם אדם מפר תנאים וביצע בנוסף להפרה עבירה נוספת על המדינה לבחור באחד מההליכים שהיא רוצה לעשות או שהיא מגישה בקשה למעצר עד תום ההליכים בגין העבירה שביצע אותו אדם או שהיא בוחרת בהפרת התנאים" (עמ' 1, ש' 21 - 23), ואילו בעניינו של העורר המשיבה מבקשת לנקוט בשני ההליכים במקביל, באופן שפוגע יתר על המידה בעורר, ואף עומד בניגוד להנחיות פרקליט המדינה.

לעומת זאת, ב"כ המשיבה טען כי צדק בית המשפט בהחלטתו ואין עילה להתערב בה. לטענתו, המשיבה פעלה בהתאם להנחיית פרקליט המדינה, שכן "שמורה למדינה הזכות לחלט את הערבויות ובמקביל להגיש בקשה למעצר עד תום ההליכים באירועים החדשים וכך המדינה עשתה" (עמ' 2, ש' 32).
ג. דיון והכרעה

הנושא של שחרור בערובה מוסדר בסימן ו' לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996 (להלן: חוק המעצרים), אשר סעיף 48(א) שבו קובע כי "שחרור בערובה הוא על תנאי שהמשוחרר יתייצב לחקירה, לדיון במשפטו או בערעור, או לנשיאת עונשו, בכל מועד שיידרש, וכן שיימנע מלשבש הליכי משפט", וסעיף 51(ב) קובע כי אם "נוכח שופט כי משוחרר בערובה הפר תנאי מתנאי השחרור וכי ולא ניתן להביאו בפניו, רשאי הוא להורות על חילוט הערבות". לכך יש להזכיר גם את סעיף 51(ג) אשר קובע כי "בקשה לחילוט ערבות שניתנה על ידי ערב לא תידון אלא אם כן ניתנה לערב הזדמנות להשמיע את טענותיו".

בעניינו, בעת הדיון בשאלת מעצרו של העורר, בית משפט קמא לא הסתפק בהוראת המחוקק, אלא ציין במפורש בהחלטתו, שבה הורה על שחרורו של העורר לחלופת מעצר, כי התנאי הראשון לשחרור הוא כי על העורר להתייצב לדיון בעניינו ביום 25.6.24 בשעה 12:00, ובהמשך הוסיף באותיות מודגשות כי "ככל שלא יתייצבו לדיון (המשיבים שם, ובכללם העורר שלפנינו - א.מ.) יוצא נגדם צו הבאה ואי התייצבותם תהווה עילה לחילוט ההפקדה והערבויות". יתירה מכך, המשיבים - והעורר בכללם - הצהירו בבית המשפט כי הם מבינים את משמעות תנאי הערובה, ואף מתחייבים שאם יפרו את תנאי הערובה, ניתן יהיה לחלט את התחייבותם בסך 15,000 ש"ח, אף בלי חתימה על מסמך נוסף, ובית המשפט רשם לפניו את הצהרת המשיבים.

אין חולק שהעורר לא התייצב לדיון בעניינו, שעל מועדו נמסר לו כבר בהחלטה על שחרורו לחלופת מעצר, ולכן טענה כי העורר לא ידע על מועדו של דיון זה דינה להידחות על הסף. אין חולק גם שהעורר לא הפקיד את סכום הפיקדון שנקבע בהחלטה האמורה. בכך הפר העורר באופן בוטה את התנאים המגבילים שנקבעו לו בהחלטת בית המשפט, והפר גם את האמון שניתן בו ע"י בית המשפט. יתירה מכך, העורר הוסיף חטא על פשע, ולא רק שהפר את התנאים המגבילים אלא אף ביצע עבירות נוספות בעת שהיה אמור להיות משוחרר בערובה. על סמכותו של בית המשפט לחלט ערבויות בגין הפרת תנאי השחרור, נאמרו בבש"פ 2350/21, שאותו הזכיר השופט ימיני בהחלטתו, הדברים הבאים:

"חילוט ערבויותיהם של מפקחים וצדדים שלישיים משרת תכלית הרתעתית משולשת: הרתעת הערב הקונקרטי לבל יזנח את מחויבותיו; הרתעת הרבים, מפני שחילוט של ערבות במקרה של הפרת תורם להעברת המסר שעניינו חשיבותן של ההתחייבויות שנוטלים על עצמם מי שמסכימים לפקח על נאשמים ונידונים; הרתעת הנאשם-המפוקח מפני פגיעה בדורשי טובתו שנאותו לערוב לו, ככל שיפר את תנאי השחרור בערובה... הרתעה זו חיונית, שכן בלעדיה תוגבל יכולתם של בתי המשפט לעשות שימוש בכלי של שחרור לחלופת מעצר, ובכך להבטיח פגיעה מינימלית בזכותו של העצור לחירות" (בש"פ 2350/21 כמאלה נ' מדינת ישראל (11.4.2021), פס' 8).

הדברים הללו שנאמרו ביחס לערבויות צד ג', יפים מקל וחומר ביחס לנאשם המפוקח עצמו בשינויים המתאימים, ולכן העורר שהפר באופן בוטה את תנאי שחרורו, אין לו להלין אלא על עצמו, כאשר בעקבות התנהגותו הפסולה, מחליט בית המשפט לחלט את ההתחייבות העצמית שהייתה תנאי לשחרורו לחלופת מעצר. בנסיבות אלה, צדק בית משפט קמא בהחלטתו לחלט את מלוא ההתחייבות העצמית של העורר, ולא מצאתי כי נפל בה פגם אשר יכול להצדיק את התערבותו של בית משפט זה.

אשר להחלטה לקבל את הבקשה לעיון חוזר ולהורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים, ההלכה בעניין זה ברורה, וכך היא נוסחה לאחרונה בבש"פ 3579/24: "כידוע, הפרת תנאי השחרור או המעצר, מהווה כשלעצמה עילת מעצר עצמאית... החלטה להורות על חלופת מעצר שלא מאחורי סורג ובריוח מבוססת על האמון שנותן בית המשפט בנאשם. ברי הוא כי מקום שנאשם בהליך פלילי מפר את תנאי שחרורו יתקשה בית המשפט לתת בו אמון פעם נוספת. ממילא, משנפגם ונשחק האמון עד דק - לא נותרת הצדקה לחלופת מעצר מעין זו..." (בש"פ 3579/24 טל אליהו נ' מדינת ישראל (6.5.2024) פס' 9 ובהפניות שם).

כך נהג השופט קמא, כאשר ציין בהחלטתו כי התנאי הבסיסי שבשלו מורה בית המשפט על שחרור לחלופת מעצר, הוא מידת האמון שניתן לתת בנאשם, ומאחר שנפגע האמון בין העורר ובין בית המשפט, הוא מורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. אמנם השופט הזכיר בהקשר זה גם את "הפסיקה העדכנית ביחס לעבירות מסוג זה", אך מדובר בעניין שהוזכר למעלה מן הצורך, שכן די בפגיעה באמון כשלעצמה, כדי להצדיק את מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

באשר לטענה בדבר הנחיית פרקליט המדינה 5.14 שאליה הפנה ב"כ העורר בטיעונו, מיותר לומר כי הנחיות מסוג זה אינן מחייבות את בית המשפט. ובכל זאת, אציין כי גם לפי ההנחיה האמורה, לא רק שאין כל מניעה לדרוש גם עיון חוזר וגם חילוט ערבויות ביחס לנאשם שהפר את תנאי שחרורו, אלא ההנחיה היא לנקוט בשני ההליכים יחדיו, כפי שנכתב בסעיף 9 להנחיה: "ככלל, בקשה לעיון חוזר בשל הפרת תנאי שחרור ממעצר, תכלול גם בקשה לחילוט הפקדות וערבויות שניתנו ע"י הנאשם להבטחת עמידתו בתנאי השחרור. זאת, על מנת להגביר את ההרתעה נגד המפר ולחזק את האפקטיביות של מוסד השחרור בערובה".

למעלה מן הצורך אציין עוד כי גם ביחס לערבים המפקחים, שאינם צד להליך זה, החלטתו של השופט קמא להורות על חילוט חלקי של סכום הערבות צד ג' שעליהם חתמו, סבירה ואף מתבקשת, כאשר בית המשפט שמע את טענות הערבים כנדרש בחוק, והניח לטובתם כי לא היו מודעים לדיונים הנוספים שנקבעו לעורר, מעבר לדיון הראשון שמועדו הוזכר כאמור בהחלטה הראשונה בדבר שחרורו של העורר לחלופת מעצר. לכן נמנע מלהורות על חילוט מלוא סכום הערבות, ובכך איזן כראוי בין השיקולים השונים, ולא למותר לציין בהקשר זה את שנפסק זה מכבר, כי "אדם המקבל על עצמו לערוב לשחרורו של נאשם לחלופת מעצר צריך לצפות, אפוא, כי אם נאשם המצוי תחת פיקוחו יפר את תנאי השחרור ימצא הוא, הערב, נפגע בכיסו בגובה סכום הערבות שעליה התחייב" (בש"פ 8768/07 אלוג' נ' מדינת ישראל (20.5.2008) פס' 6).

סוף דבר, נוכח כל האמור לעיל, הערר נדחה.

המזכירות תעביר עותק מהחלטה זו לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ז כסלו תשפ"ה, 18 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.